

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET MIJANOVIĆ protiv CRNE GORE

(Predstavka br. 19580/06)

PRESUDA

STRAZBUR

17. septembar 2013. godine

*Ova presuda postaće pravosnažna u okolnostima izloženim u članu 44 stav 2
Konvencije. Ona može biti predmet redaktorskih izmjena.*

U predmetu Mijanović protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljeje), zasijedajući u Vijeću u sastavu:

Guido Raimondi, predsjednik,
Peer Lorenzen,
Dragoljub Popović,
András Sajó,
Nebojša Vučinić,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Helen Keller, sudije,

i Stanley Naismith, sekretar odjeljenja,

nakon vijećanja bez prisustva javnosti 27. avgusta 2013. godine,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena toga dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut predstavkom (br. 19580/06) koju je Sudu po članu 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: Konvencija) predao crnogorski državljanin g. Borislav Mijanović (u daljem tekstu: podnosilac predstavke) dana 4. maja 2006. godine.

2. Podnosioca predstavke zastupao je g. N. Pavličić, advokat sa praksom u Podgorici. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) zastupao je njen Zastupnik, g. Zoran Pažin.

3. Podnosilac predstavke žalio se na neizvršenje presude koja je donesena u njegovu korist i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time počinjena.

4. Dana 18. januara 2010. godine predsjednik Četvrtog odjeljenja, kome je u to vrijeme dodijeljen predmet, odlučio je da o predstavi obavijesti Vladu. Takođe je odlučeno da se o prihvatljivosti i meritumu predstavke odlučuje u isto vrijeme (član 29 stav 1).

5. Predstavka je prenesena Drugom odjeljenju Suda nakon reorganizacije odjeljenja Suda 1. novembra 2012. godine.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

6. Podnosilac predstavke bio je crnogorski državljanin rođen 1930. godine u Podgorici gdje je i živio.

7. Činjenice predmeta, kako su ih dostavile strane, mogu da se sumiraju na sljedeći način.

A. Parnični postupak

8. Nepreciziranog datuma podnosilac predstavke podnio je tužbu za naknadu štete protiv preduzeća "Radoje Dakić", akcionarskog društva koje se sastojalo od državnog kapitala (u daljem tekstu: izvršni dužnik; v. stavove 27-28 ove presude).

9. Dana 24.septembra 2003. godine, *Osnovni sud* u Podgorici presudio je u korist podnosioca predstavke i naložio izvršnom dužniku da plati 159.879,33 eura i zakonsku kamatu, te 6.216,26 eura za pravne troškove.

10. Dana 6.jula 2004.godine Viši sud u Podgorici potvrdio je ovu presudu, a dana 27. decembra 2005.godine Vrhovni sud odbacio je zahtjev za reviziju koji je predao izvršni dužnik.

B. Izvršni postupak

11. Dana 24.septembra 2004.godine, na zahtjev podnosioca predstavke, Osnovni (prvostepeni) sud izdao je rješenje o izvršenju putem prenosa sredstava na račun u banci.

12. Dana 31.oktobra 2005.godine Centralna banka Crne Gore obavijestila je Osnovni sud da presuda nije izvršena zbog nedostatka sredstava na računu izvršnog dužnika u banci.

13. Nepreciziranog datuma u februaru 2006.godine i kao odgovor na prethodni zahtjev, podnosioca predstavke obavijestio je ministar pravde da presuda ne može da se izvrši jer nema sredstava na računu dužnika. U isto vrijeme podnosilac predstavke pozvan je da dostavi sudu bilo koje druge račune koje koristi dužnik.

14. Dana 9.marta 2006.godine podnosilac predstavke obezbijedio je detalje nekoliko takvih računa.

15. Dana 16.marta 2006. godine Osnovni sud donio je zaključak kojim se nalaže Centralnoj banci da blokira sve račune dužnika u banci i da *dostavi podatke o stanju sredstava na tim računima*. Centralna banka trebalo je da naloži uplatu podnosiocu predstavke, prvenstveno sa za to označenog računa u banci. Ako ne bi bilo dovoljno sredstava na tom računu, Centralna banka je trebalo da naloži plaćanje sa drugog računa u banci na kome je bilo sredstava. U isto vrijeme sud je Centralnoj banci proslijedio informacije dobijene od podnosioca predstavke o drugim bankarskim računima dužnika.

16. Dana 24.marta 2006.godine Centralna banka obavijestila je sud da je predmetni dug pridružen jednom od bankarskih računa dužnika po članu 194. Zakona o izvršenju iz 2004.godine (v. stav 35 ove presude).

17. Dana 3.aprila 2006.godine i 13. aprila 2006.godine podnosilac predstavke žalio se Osnovnom sudu na kašnjenje. Konkretno, on je naveo da je Centralna banka pridružila dug računu na kome nije bilo raspoloživih sredstava, čime je onemogućeno izvršenje.

18. Dana 26.aprila 2006.godine Osnovni sud ponovo je potvrdio svoje rješenje od 16. marta 2006.godine, insistirajući na potpunom poštovanju relevantnih pravnih odredbi kojima se definiše uloga Centralne banke u izvršnom postupku (v. stav 35 ove presude).

19. Dana 28.aprila 2006.godine Centralna banka obavijestila je sud da je predmetno izvršenje pripisano računu izvršnog dužnika koji je preciziran u dopisu od 24. marta 2006.godine, te da su drugi računi izvršnog dužnika blokirani.

20. Izgleda da je 31.avgusta 2006.godine Osnovni sud ponovo tražio izvršenje predmetne presude.

21. Dana 13.septembra 2006.godine Centralna banka obavijestila je sud da se sa izvršenjem čeka do priliva sredstava na taj konkretan račun izvršnog dužnika. Po informacijama koje je obezbijedila Centralna banka bilo je još petnaest potraživanja od izvršnog dužnika koja su bila prioriteta u odnosu na potraživanje podnosioca predstavke.

22. Dana 27.marta 2007.godine podnosilac predstavke izgleda je tražio promjenu sredstva izvršenja.

23. Dana 29.marta 2007.godine Osnovni sud tražio je od podnosioca predstavke da precizira svoj zahtjev za izvršenje u roku od 8 dana i naveo da će, ukoliko to ne učini, taj zahtjev da se smatra povučenim. Zastupnik podnosioca predstavke taj je zahtjev dobio 2.aprila 2007.godine.

24. Dana 24.aprila 2007.godine sudski izvršitelj tražio je da se dosije predmeta arhivira pošto zastupnik podnosioca predstavnika nije izmijenio zahtjev za izvršenje i stoga se smatralo da je zahtjev povučen. U isto vrijeme konstatovano je da nema razloga za dalje djelovanje suda u tom trenutku pošto je rješenje o izvršenju u korist podnosioca predstavke unijeto u program prinudne naplate i čekalo je na priliv sredstava na računu izvršnog dužnika.

25. Dana 4.maja 2009.godine podnosilac predstavke predao je novi zahtjev za izvršenje, po članu 30 Zakona o izvršenju (v. stav 34 ove presude), u kome je predložio da predmetna presuda bude izvršena prodajom nepokretne imovine dužnika. 15. jula 2009.godine doneseno je rješenje o izvršenju. U spisima predmeta nema dokaza da su domaći organi napravili bilo kakav pokušaj da izvrše ovo rješenje.

26. Postupak izvršenja još uvijek je u toku.

C. Status dužnika

27. Vlada je navela da je u periodu između 3.marta 2004.godine, kada je Konvencija stupila na snagu za Crnu Goru, i kraja 2005.godine država bila

vlasnik 52,196% akcija dužnika, neposredno ili preko nekih od svojih tijela (Vlada, Zavod za zapošljavanje, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Fond za razvoj).

28. Od 2006.godine država i navedena tijela imali su u vlasništvu 50,579% akcija dužnika.

D. Druge relevantne činjenice

29. Podnosilac predstavke naveo je: (a) da je Savjet za privatizaciju prodao nekoliko zemljišnih parcela izvršnog dužnika privatnom preduzeću X i Opštini Podgorica za 7.618.000 eura, odnosno 1.400.000 eura; (b) da je izvršni dužnik od Vlade dobio dotaciju u iznosu od 1.200.000 eura, i (c) da je napravio profit od otprilike 2.000.000 eura za dvije godine i šest mjeseci, što čini ukupan iznos od 12.218.000 eura. Podnosilac predstavke takođe je naveo da je dužnik izbjegavao poslovanje preko svog zvaničnog računa u banci koji je bio naveden u rješenju za izvršenje, i da je umjesto tog računa otvorio račune u drugim bankama.

30. Od 7.decembra 2005.godine podnosilac predstavke žalio se na neizvršenje predsjedniku Odbora direktora dužnika, predsjedniku i premijeru Crne Gore, predsjedniku Vrhovnog suda, Ombudsmanu i guverneru Centralne banke.

31. Dana 21.aprila 2010.godine podnosilac predstavke je preminuo. Dana 21. oktobra 2010.godine Osnovni sud proglasio je g-đu Marinu Mijanović Markuš, jednu od kćerki podnosioca predstavke, jedinim njegovim nasljednikom iznosa koje je dugovao dužnik kako je utvrđeno u pravosnažnoj presudi donesenoj 24. septembra 2003.godine.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO

A. Zakon o izvršnom postupku; objavljen u Službenom listu Republike Crne Gore br. 23/04)

32. Član 4 stav 1 predviđa da je obavezu suda na hitno postupanje u slučaju izvršenja.

33. Član 14 predviđa da se Zakon o parničnom postupku shodno primjenjuje na izvršni postupak ukoliko nije drugim zakonom predviđeno drugačije.

34. Član 30 predviđa, između ostalog, da sud nalaže izvršenje na način na koji predloži izvršni povjerilac. Ukoliko rješenje za izvršenje ne može tako da se izvrši, izvršni povjerilac može da predloži drugi način za izvršenje i na njegov predlog sud donosi rješenje

35. U članovima 190-198 navode se detalji o izvršenju putem prenosa sredstava na račun u banci. Član 194, naročito, predviđa da će sud

proslijediti rješenje za izvršenje Centralnoj banci, koja će odmah naložiti drugoj banci da blokira sve račune izvršnog dužnika i dostavi podatke o sredstvima koja su raspoloživa na tim računima. Po prijemu ovih podataka Centralna banka bi naložila plaćanje primarno sa računa u banci koji je preciziran u rješenju za izvršenje. Ukoliko ima nekoliko računa u banci koji su precizirani u rješenju za izvršenje, plaćanje će se obaviti onim redom kako su ti računi navedeni. Ukoliko nema dovoljno sredstava na računu navedenom u rješenju za izvršenje Centralna banka će naložiti plaćanje sa drugih računa na kojima izvršni dužnik ima sredstava.

36. U članovima 143-187 izloženi su detalji koji se odnose na izvršenje u odnosu na nepokretnu imovinu izvršnog dužnika.

B. Zakon o izvršenju i obezbjeđenju; objavljen u Službenom listu Crne Gore br. 36/11)

37. Ovaj Zakon stupio je na snagu 25. septembra 2011.godine i time je ukinut Zakon o izvršnom postupku iz 2004.godine. Članovima 292 stav 1, naročito, predviđa se da će svi postupci izvršenja biti okončani u skladu sa tim Zakonom.

38. Članovi 6 stav 1 i 14 ovog Zakona odgovaraju, u materiji, članovima 4 stav 1 i 14 Zakona o izvršnom postupku iz 2004.godine.

39. U članovima 154-201 navedeni su detalji o izvršenju u odnosu na nepokretnosti izvršnog dužnika.

C. Zakon o parničnom postupku; objavljen u Službenom listu Republike Crne Gore br. 22/04, 28/05 i 76/06 i u Službenom listu Crne Gore br. 73/10)

40. Članom 106 predviđa se, između ostalog, da ako podnesak nije razumljiv ili ako je nepotpun, sud traži da se on dopuni ili ispravi u određenom roku koji ne može da bude duži od osam dana. Ukoliko se podnesak ne dopuni/ispravi u datom roku smatra se povučenim.

D. Zakon o nasljeđivanju iz 2008. godine; objavljen u Službenom listu Crne Gore br. 74/08)

41. Članom 130 predviđa se da se zaostavština preminulog prebacuje *ex legena* pravne nasljednike u trenutku smrti.

E. Zakon o svojinsko-pravnim odnosima; objavljen u Službenom listu Crne Gore br. 19/09)

42. Članom 28 predviđa se da se imovina može steći *ex lege*, putem pravnog posla, nasljeđivanjem, ili na osnovu odluke koju donese država u skladu sa zakonom.

43. Članom 91 predviđa se da se imovina preminulog lica prenosi *ex legena* njegove pravne nasljednike u trenutku smrti.

F. Zakon o privatizaciji privrede; objavljen u Službenom listu Republike Crne Gore br. 23/96, 6/99, 59/00, 42/04)

44. Članom 2a predviđa se, između ostalog, da će Vlada Crne Gore osnovati Savjet za privatizaciju da upravlja, kontroliše i nadzire proces privatizacije. Savjet za privatizaciju bio je odgovoran Vladi i finansirao se iz državnog budžeta. Privatizacija je trebalo da se sprovodi prema godišnjim planovima koje je usvajala Vlada na predlog Savjeta za privatizaciju.

45. Ove odredbe stupile su na snagu 3. marta 1999. godine.

G. Vladini planovi za privatizaciju

46. Od 2000. godine Vlada je usvajala godišnje Planove privatizacije u kojima su bili detalji o privatizaciji raznih preduzeća.

47. Odluka o planu privatizacije za 2003. godinu koja je stupila na snagu 14. marta 2003. godine, izričito je predvidjela, između ostalog, da će privatizaciju izvršnog dužnika voditi Savjet za privatizaciju.

48. Plan privatizacije iz 2004. godine, koji je stupio na snagu 16. aprila 2004. godine, predvidio je da će vlada usvajati planove i strategije privatizacije i da će donositi relevantne odluke u vezi sa tim. Savjet za privatizaciju je, između ostalog trebalo da: (a) odlučuje o raspoređivanju prihoda od privatizacije; (b) koordinira aktivnostima uključenih subjekata; (c) osniva razne Komisije, od kojih bi jedna takođe ispitivala efekte privatizacije na socijalno stanje radnika i predlagala bi adekvatne mjere. U slučajevima gdje se ugovor o privatizaciji poništi, dalju privatizaciju trebalo je da sprovode Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, Fond za razvoj i Zavod za zapošljavanje prema svom vlasničkom učešću. Konkretno, ovaj plan ponovo je potvrdio da je privatizacija izvršnog dužnika bila jedan od prioriteta i da je odluku o najdjelotvornijem metodu privatizacije donosio Savjet za privatizaciju Vlade.

49. Odluka o planu privatizacije za 2005. godinu, koja je stupila na snagu 24. februara 2005. godine predviđala je pripremu konkretnog plana privatizacije za izvršnog dužnika.

H. Ostale relevantne odrebe

50. Druge relevantne odredbe domaćeg prava mogu se naći u presudi u predmetu *Boucke protiv Crne Gore*, br. 26945/06, stavovi 38-48, 21.februar 2012.godine.

PRAVO

I. SMRT PODNOSIOCA PREDSTAVKE

51. Dana 21.aprila 2010.godine podnosilac predstavke je preminuo.

52. Dana 2.jula 2010.godine supruga podnosioca predstavke i njegove dvije kćerke obavijestile su Sud da žele da nastave postupak koji je pokrenuo njihov pokojni suprug/otac.

53. Vlada je osporila ovaj zahtjev.

54. Dana 21.oktobra 2010.godine Osnovni sud u Podgorici proglasio je suprugu i dvije kćerke podnosioca predstavke njegovim zakonitim nasljednicima. Konkretno, g-đa Marina Mijanović Markuš, jedna od dvije kćerke podnosioca predstavke proglašena je jedinim nasljednikom podnosioca predstavke u odnosu na iznose koje mu duguje izvršni dužnik kako je utvrđeno pravosnažnom sudskom presudom donesenom 24. septembra 2003.godine.

55. S obzirom na relevantno domaće pravo (v. stavove 41 - 43 ove presude), te na činjenicu da g-đa Mijanović Markuš ima "siguran materijalni interes" u predmetnom postupku (v.*mutatis mutandis*, presudu u predmetu *Ahmet Sadik protiv Grčke*, 15. novembar 1996. godine, stav 26, *Izveštaji o presudama i odlukama* 1996-V; v. takođe *Marčić i drugi protiv Srbije*, br. 17556/05, §§ 35-39, 30. oktobar 2007. godine), Sud nalazi, ne dovodeći u pitanje prethodni prigovor Vlade, da ona ima procesni legitimitet da postupa umjesto svog oca.

56. Stoga će se u daljem tekstu riječ podnositeljka predstavke odnositi na g-đu Mijanović Markuš.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 KONVENCIJE I ČLANA 1 PROTOKOLA BR. 1 UZ KONVENCIJU

57. Otac podnositeljke predstavke žalio se, u materijalnom smislu, na neizvršenje pravosnažne presude koja je donesena u njegovu korist 24. septembra 2003. godine i na povredu njegovih imovinskih prava koja je time izazvana. Podnositeljka predstavke navela je da ona želi da nastavi postupak po tim tužbama.

58. Pošto je Sud taj koji daje krajnju riječ kada je u pitanju "pravna karakterizacija" činjenica u predmetu koji je pred njega iznesen (v. presudu u predmetu *Akdeniz protiv Turske*, br. 25165/94, stav 88, 31. maj 2005. godine), Sud smatra da ove pritužbe treba da se ispituju po članu 6 Konvencije i po članu 1 Protokola br. 1 Konvencije.

59. Član 6 u svom relevantnom dijelu, glasi:

“Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezamaima pravo na raspravu u razumnom roku pred sudom...”

60. Član 1 Protokola br. 1 predviđa:

“Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.”

A. Prihvatljivost

1. Kompatibilnost *ratione personae* (u odnosu na državu)

61. Po mišljenju Suda, iako Vlada Crne Gore nije predala prigovor po pitanju nadležnosti Suda *ratione personae* u ovom smislu, to pitanje ipak se mora razmotriti (v. *mutatis mutandis*, *Blečić protiv Hrvatske*[GC], br. 59532/00, stav 67, ECHR 2006-III, i *Bijelić protiv Crne Gore i Srbije*, br. 11890/05, stav 71, 28. april 2009. godine).

62. Dokazi koje je predala Vlada i koji se odnose na period od 3. marta 2004. godine pokazuju da je većinski akcionar dužnika zaista bila država, bilo direktno bilo kroz neko od njenih tijela. U toku 2006. godine, država i njena tijela prodali su manje od 1,62% svojih akcija dužnika (v. stavove 27-28 ove presude) i tako su i dalje ostali većinski akcionar.

63. Podnositeljka predstavke i njen pokojni otac, sa svoje strane, tvrdii su da je dužnik u cjelokupnom periodu bio u vlasništvu i pod upravom tužene države, te da ga je povremeno država i finansirala (v. stav 29 ove presude). Vlada nije osporila ove navode niti ponudila dokaze da nijesu tačni.

64. Sud najprije konstatuje da Vlada nije osporila da je dužnik bio u vlasništvu i pod upravom tužene države i nije uložila prigovor na nadležnost Suda *ratione personae* u odnosu na tuženu državu.

65. Sud je dalje konstatovao da je odluku da se dužnik privatizuje donijela Vlada. Samu privatizaciju vodio je Savjet za privatizaciju, državno tijelo odgovorno Vladi koje je, između ostalog, raspolagalo i prihodima dobijenim kroz privatizaciju na način koji je to tijelo smatralo prikladnim (v. stavove 44 i 48 ove presude; v. takođe, *mutatis mutandis*, presudu u

predmetu *Lisyanskiy protiv Ukrajine*, br. 17899/02, stav 19, 4. april 2006. godine).

66. Sud takođe podsjeća da čak i kada je država prodala privatnom licu veliki dio svog udjela u preduzeću čiji je vlasnik bila, to nije moglo da oslobodi državu od njene obaveze da vrati dug po presudi koji je nastao prije nego što su akcije prodane (v. presudu u predmetu *Solovyev protiv Ukrajine*, br. 4878/04, stav 21 *in limine*, 14. decembar 2006. godine).

67. S obzirom na navedno, i bez obzira na druge prigovore koje je uložila Vlada ili na meritum predmeta, Sud smatra da dužnik, uprkos činjenici da je bio zasebno pravno lice, nije uživao dovoljnu institucionalnu i operativnu nezavisnost od države da bi to moglo da oslobodi državu od odgovornosti po Konvenciji (v. *mutatis mutandis*, *R. Kačapor i drugi protiv Srbije*, br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, stavovi 96-99, 15. januar 2008. godine; v. takođe *Mykhaylenky i drugi protiv Ukrajine*, br. 35091/02, 35196/02, 35201/02, 35204/02, 35945/02, 35949/02, 35953/02, 36800/02, 38296/02 i 42814/02, stav 44, ECHR 2004-XII).

68. Shodno tome, Sud nalazi da su pritužbe podnositeljke predstavke kompatibilne *ratione personae* sa odredbama Konvencije.

2. *Iscrpljenost domaćih pravnih lijekova*

69. Vlada je navela da otac podnositeljke predstavke nije iscrpio sve djelotvorne domaće pravne lijekove koji su mu bili dostupni. Konkrento, on nije predao kontrolni zahtjev niti tužbu za pravično zadovoljenje koji su bili predviđeni Zakonom o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku (v. stav 50 ove presude). I na kraju nakon upotrebe ovih pravnih lijekova otac podnositeljke predstavke mogao je da iskoristi ustavnu žalbu.

70. Podnositeljka predstavke osporila je ove argumente. Konkrento, ona je navela da pravni lijekovi koje Vlada pominje nijesu postojali u vrijeme kada je predstavka predata Sudu i da stoga nije postojala obaveza da se oni kasnije upotrijebe.

71. U predmetu *Vukelić protiv Crne Gore* (br. 58258/09, stav 85, 4. jun 2013. godine (koja još nije pravosnažna) Sud je našao da kontrolni zahtjev mora, u principu i kadgod je dostupan u skladu sa relevantnim zakonodavstvom, da se smatra djelotvornim pravnim lijekom u okviru značenja člana 35 stav 1 Konvencije u odnosu na sve predstavke predane protiv Crne Gore nakon datuma na koji presuda u predmetu *Vukelić* postane pravosnažna.

72. Pošto je predstavka o kojoj je ovdje riječ predata Sudu 4. maja 2006. godine, odnosno, mnogo prije nego što je donesena presuda u predmetu *Vukelić*, i s obzirom na ranije nalaze Suda u tom smislu, Sud smatra da predstavka u ovom predmetu nije morala da iscrpi ovaj konkretni pravni lijek (v. presudu u predmetu *Boucke protiv Crne Gore*, br. 26945/06, stav

74, 21. februar 2012. godine).Prigovor Vlade u tom smislu mora se, stoga, odbaciti.

73. Sud je već zauzeo stav da tužba za pravičnu naknadu ne može ubrzati postupak dok je on još u toku i da ustavna žalba ne može da se smatra djelotvornim pravnim lijekom za dužinu postupka (v.*Boucke protiv Crne Gore*, citirano ranije u tekstu ove presude, stavovi 75-79).Sud ne vidi razlog zašto bi u ovom predmetu bio drugačijeg mišljenja. Stoga se prigovor Vlade u tom smislu takođe mora odbaciti.

3. Zaključak

74. Sud konstatuje da predstavka nije očigledno neosnovana u značenju člana 35 stav 3 Konvencije. Sud dalje konstatuje da ona nije neprihvatljiva ni po kakvom drugom osnovu. Stoga se ona mora proglasiti prihvatljivom.

B. Meritum

1. Član 6 Konvencije

(a) Argumenti strana

75. Vlada je navela da je izvršni postupak o kome je ovdje riječ bio složen i da, u svakom slučaju, nije iziskivao da bude prioritet ili da domaći sudovi preduzmu neke hitne radnje. Nije bilo značajnih perioda neaktivnosti domaćih sudova i otac podnositeljke predstavke dao je svoj doprinos dužini izvršnog postupka.

76. Konkretno, domaći sud tražio je u nekoliko navrata da Centralna banka u toj stvari djeluje hitno. Centralna banka, u odgovor na to, vezala je izvršenje presude o kojoj je ovdje riječ za poseban račun dužnika, i zatim se čekalo na priliv sredstava na taj račun.

77. Nadalje, kašnjenje od dvije godine i mjesec dana može se pripisati ocu podnositeljke predstavke jer on nije blagovremeno postupio po uputstvu suda da izmjeni zahtjev za izvršenje (v. stavove 22-24 ove presude). Domaći sudovi nisu mogli da promijene sredstva izvršenja na svoju inicijativu već ih je obavezivao prijedlog izvršnog povjerioca u tom smislu.

78. I na kraju, Vlada je navela da je bilo niz drugih presuda donesenih protiv istog izvršnog dužnika, u korist bivših radnika na račun njihovih neisplaćenih zarada. Zakazano je nekoliko licitacija sa ciljem da se proda nepokretna imovina izvršnog dužnika i da se izmire obaveze po tim presudama. Međutim, sve licitacije su propale jer nije bilo investitora koji bi kupili pomenutu imovinu i to je bio još jedan razlog koji opravdava kašnjenje u postupku izvršenja o kome je ovdje riječ.

79. S ovzirom na navedeno, Vlada je zaključila da nije bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

80. Podnositeljka predstavke osporila je ove tvrdnje i ponovo je potvrdila svoju pritužbu. Ona je, konkretno, navela da je izvršni dužnik u proteklom periodu imao značajan prihod (v. stav 29 ove presude) i da je bilo neprihvatljivo da je izvršni dužnik mogao da raspolaže takvim iznosom u situaciji kada mu je račun u banci bio blokiran ili da država, kao vlasnik većine akcija izvršnog dužnika, nije znala ili mogla znati porijeklo tih sredstava ili svrhu za koju su ona upotrijebljena. Ona je navela da je Vlada trebalo da podnese dokaze o transakcijama sa i na račun izvršnog dužnika koji bi pojasnili ko je spriječio izvršenje predmetne presude, kako i zašto.

(b) Ocjena Suda

81. Sud podsjeća da član 6 stav 1 Konvencije, između ostalog, štiti sprovođenje pravosnažnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu da ostanu neoperativne na štetu jedne strane. Shodno tome, izvršenje sudske presude ne može se spriječiti, učiniti nevažećim ili neopravdano odložiti (v. između ostalog, *Hornsby protiv Grčke*, 19. mart 1997. godine, stav 40, *Izveštaji o presudama i odlukama 1997-II*). Iako kašnjenje u izvršenju presude može biti opravdano u naročitim okolnostima, ono ne može, međutim, biti takvo da se naruši suština prava koje se štiti po članu 6 stav 1 Konvencije (v. presudu u predmetu *Immobiliare Saffi protiv Italije* [GC], br. 22774/93, stav 74, ECHR 1999-V).

82. Država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je djelotvoran i u pravu i u praksi (v. presudu u predmetu *Fuklev protiv Ukrajine*, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Bez obzira na to da li je izvršni dužnik privatno lice ili subjekt pod kontrolom države, država je ta koja treba da preduzima sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu presudu suda, i da, pri tome, obezbijedi djelotvorno učešće cijelog svog aparata (v. *mutatis mutandis*, presudu u predmetu *Pini i drugi protiv Rumunije*, br. 78028/01 i 78030/01, stavovi 174-189, ECHR 2004-V (izvodi)).

83. Što se tiče ovog konkretnog predmeta, Sud konstatuje da, nasuprot tvrdnjama Vlade, izvršni postupak po samoj svojoj prirodi treba da se rješava brzo (v. stavove 32 i 38; i *Comingersoll S.A. protiv Portugala* [GC], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV). Iako može da se prihvati da su neki izvršni postupci složeniji, Sud ne smatra da je ovaj predmet tako složen da bi to opravdalo dužinu izvršenja.

84. Dalje se konstatuje da čak iako otac podnositeljke predstavke nije blagovremeno izmijenio svoj zahtjev za izvršenje od 27. marta 2007. godine, njegov prethodni zahtjev za izvršenje i dalje je ostao registrovan i čekao je na priliv sredstava na račun dužnika (v. stav 24 ove presude). U svakom slučaju, čak i da je to ranije učinio, nejasno je kako bi to ubrzalo predmetno izvršenje s obzirom da nije uspjelo nekoliko drugih licitacija za prodaju nepokretne imovine dužnika, kako je navela Vlada (v. stav 78 ove

presude). Stoga Sud smatra da ni period između 24. aprila 2007. godine i 4. maja 2009. godine ne može da se pripíše podnosiocu predstavke, naročito pošto je ranije rješenje za izvršenje bilo kontinuirano na snazi i pripisano je bankovnom računu izvršnog dužnika.

85. Sud takođe konstatuje da Centralna banka nikada nije pokušala da pripíše predmetni dug bilo kom drugom računu izvršnog dužnika uprkos naporima oca podnositeljke predstavke da se to uradi (v. stavovi 13-14 i 17 ove presude). Uz to, od 24. aprila 2007. godine domaći sudovi izdali su još samo jedno rješenje za izvršenje (v. stav 25 ove presude), koje navodno nikada nisu pokušali da izvrše i koje je do danas ostalo neizvršeno.

86. I na kraju, s obzirom na nalaz da država ima odgovornost za dug prema podnositeljki predstave u ovom predmetu, konstatuje se da država ne može kao opravdanje za predmetno neizvršenje da se pozove ni na nedostatak svojih sredstava niti na neimaštinu dužnika (v. *mutatis mutandis*, *R. Kačapor i drugi protiv Srbije*, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 114).

87. S obzirom na navedeno, Sud nalazi da crnogorske vlasti nisu preduzele neophodne mjere da bi izvršile predmetnu presudu. Stoga Sud nalazi da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

2. Član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju

88. Otac podnositeljke predstavke takođe se žalio da su mu zbog neizvršenja predmetne presude povrijeđena imovinska prava. Podnositeljka predstavke navela je da želi da istraje i u postupku po toj pritužbi.

89. Vlada je osporila tu pritužbu.

90. Sud ponavlja da to što država nije izvršila pravosnažnu presudu koja je donesena u korist oca podnositeljke predstavke i koju je kasnije naslijedila podnositeljka predstavke predstavlja zadiranje u pravo podnositeljke predstavke na mirno uživanje imovine, predviđeno u prvoj rečenici prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (v. između ostalog, presudu u predmetu *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, stav 40, ECHR 2002-III).

91. Iz gore izloženih razloga, u vezi sa članom 6, Sud smatra da navedeno zadiranje države u ovom predmetu nije bilo opravdano. Stoga je utvrđeno da je došlo do zasebne povrede člana 1 Protokola br. 1.

III. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

92. Član 41 Konvencije predviđa:

“Kada Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice o kojoj je riječ omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.”

A. Naknada štete

93. Podnositeljka predstavke tražila je plaćanje izvršnog duga.

94. Vlada je osporila zahtjev podnositeljke predstavke.

95. Sud ponavlja da je najprikladniji oblik zadovoljenja za povredu člana 6 obezbijediti da se podnosioci predstavke dovedu što je moguće više u položaj u kome bi bili da nisu zanemareni uslovi propisani članom 6. Sud nalazi da se taj princip odnosi i na ovaj predmet, s obzirom na to da je utvrđena povreda. Stoga Sud smatra da Vlada treba da plati podnositeljki predstavke, na ime materijalne štete, ono što su joj dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonsku kamatu i pravne troškove koji su u toj presudi navedeni (*v.mutatis mutandis, Pejaković i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, br. 337/04, 36022/04 i 45219/04, stavovi 31-32, 18. decembar 2007. godine).

96. Pošto podnositeljka predstavke nije podnijela zahtjev za naknadu nematerijalne štete, u tom smislu joj se naknada ne dosuđuje.

B. Troškovi i izdaci

97. Pošto podnositeljka predstavke nije podnijela zahtjev u ovom smislu Sud smatra da nije pozvan da joj dosudi bilo kakav iznos po tom osnovu.

C. Zatezna kamata

98. Sud smatra da je prikladno da se zatezna kamata bazira na najmanjoj kreditnoj stopi Evropske Centralne Banke, uz dodatak od tri procentna poena.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Nalazi* da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije;
3. *Nalazi* da je došlo do povrede člana 1 Protokola br. 1 Konvencije;
4. *Nalazi*

(a) da tužena država treba, u roku od tri mjeseca od datuma na koji ova presuda postane pravosnažna po članu 44 stav 2 Konvencije, da plati podnositeljki predstavke, na ime materijalne štete, iznos koji su joj

dosudili domaći sudovi, uključujući i zakonsku kamatu i pravne troškove koji su navedeni u vezi sa tim;

(b) da od isteka navedena tri mjeseca do isplate ima da se obračunava i plaća obična kamata na navedeni iznos po stopi koja je jednaka najmanjoj kreditnoj stopi Evropske Centralne Banke tokom zateznog perioda, uz dodatak od tri procentna poena.

Sačinjeno na engleskom jeziku, i dostavljeno u pisanoj formi dana 17. septembra 2013. godine po pravilu 77 stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
Sekretar

Guido Raimondi
Predsjednik